

het alleen maar door er te zijn, en mensen te laten werken. Door het publiek met onze producties aan te spreken, door een referentieplek te zijn in de stad, die telkens opnieuw laat weten dat we het Vlaams Belang niet moeten, en die hele hap niet, maken we iets mogelijk.

We zijn ervoor verantwoordelijk te werken aan een groeiend respect en tolerantie, simpelweg door binnen onze werking alle mogelijkheden tot onderhandeling open te houden, en dit vanuit een complete onafhankelijkheid.'

(Dirk Verstockt van nOna in Mechelen)

Ook Denis Van Laeken van het Antwerpse Monty trekt in zijn beleid een nieuwe kaart. Niet alleen veegt hij het 'onzintheater' van de hedendaagse conceptuele kunst met één veeg van de tafel, hij zet er ook iets voor in de plaats:

'Ik denk dat een kunstencentrum opnieuw een maatschappelijke verantwoordelijkheid dient op te nemen. En dat betekent dat je terug politiek theater moet gaan maken. Ik noem dat nieuwe project exegese-theater. Dat is een theater dat op zoek gaat naar de semantiek van de werkelijkheid. Het probleem van het theater vandaag is dat het onleesbare onzin produceert. De werkelijkheid is allang begrepen, het theater moet er enkel in slagen om die in een vorm te gieten, die begrijpelijk is voor de mensen die de voorstelling niet zelf hebben bedacht. Er is niets erger dan een cryptische voorstelling. Als een voorstelling op alle mogelijke manieren kan worden gelezen, afhankelijk van de subjectieve invulling van de toeschouwer, dan betekent dit het failliet van de kennis. Dan creëer je als theatermaker een loze anarchie, die geen enkele gemeenschappelijkheid meer beoogt. Er is dan geen grond van gelijkheid meer op basis waarvan mensen elkaar kunnen begrijpen.'

ARTISTIEKE CRITERIA

Waar het de artistieke criteria betreft waarop de keuze van de artiesten is gebaseerd, blijken opnieuw een aantal termen opvallend vaak terug te keren. Niet alleen wil de programmator in zijn keuze voor de artiesten worden 'uitgedaagd', 'gefascineerd' of 'verwonderd', hij is ook op zoek naar artiesten die op een 'innovatieve', 'transdisciplinaire', 'zelfreflexieve' en in sommige gevallen ook 'experimentele' manier hun eigen praktijk en hun plaats in een hedendaagse samenleving bevragen.

'Mijn artistieke keuzes zijn gebaseerd op verwondering. Ik denk nog vaak als een doorsnee kijker: als ik het straf vind, dan zal dat voor de toeschouwer waarschijnlijk ook zo zijn.'

(Dirk Sterckx van de Beursschouwburg in Brussel)

1. innovatief

Het innovatieve karakter van de kunstenaar werd in de gesprekken vaak gerelativeerd. Uiteindelijk kan een kunstenaar enkel vernieuwend zijn binnen de regels die op dat moment het veld beheersen.

Deze historiciteit geldt in het bijzonder voor de podiumkunsten die een heel kort geheugen beschoren zijn. De meeste 'vernieuwers' sluiten vaak aan bij een traditie die hen ofwel onbekend is, of die hen in de artistieke context van dat ogenblik opnieuw als relevant voorkomt. Sommigen vinden 30 jaar na datum opnieuw het warm water uit, anderen plooiën zich zeer bewust terug op een denken en tonen dat in de loop der tijden zijn zichtbaarheid heeft verloren en plots in een hedendaagse context opnieuw aan belang wint. De vernieuwing schuilt vaak ook in een focusverschuiving van het ene medium naar het andere.

'Ik kies voor artiesten die verder kijken dan de traditionele smaak en ontwikkeling in dans. Op dit moment betekent dat kiezen voor mensen die hun medium in vraag stellen, de generatie van conceptuele choreografen die de dans bevragen. Niet noodzakelijk vanuit het medium van de dans zelf, maar mogelijk vanuit heel an-

dere invalshoeken. Dat gaat zowel om een inhoudelijke als een vormelijke vraagstelling, die relevant is voor de ontwikkeling van de hedendaagse dans.'

(Koen Kwanten van Dans in Kortrijk)

'Ik kies voor mensen waar ik een straffe dialoog mee kan aangaan en die ook gearticuleerd zijn in die dialoog. Voor mij heeft dat te maken met een fascinatie voor hun onderzoek, en dat hangt dan toch weer samen met het gevoel dat deze artiesten iets nieuws aan het ontwikkelen zijn. Niet noodzakelijk tegenover de hele sector en zijn geschiedenis, maar minstens ten opzichte van zichzelf.' (Sally De Kunst van STUK in Leuven)

2. transdisciplinair

De tendens om 'gefascineerd' te worden door kunstenaars die zich niet langer tot één discipline beperken maar vanuit verschillende invalshoeken het eigen medium of de samenleving pogen te belichten, blijkt een vaak terugkerend criterium voor belangwekkende kunst.

'Binnen de bandbreedte (een programmaselectie uit het beste dat traditie en vernieuwing op het gebied van theater, opera, muziektheater, dans en jeugdtheater uit Rotterdam, Nederland en ook internationaal bieden) gaan die keuzes in de eerste plaats over individuele (theater)makers die interdisciplinair werken vanuit een noodzaak: de denkkraft en verbeelding van de toeschouwer prikkelen en voeden, en dat niet per se vanuit een narratieve (talige) structuur, maar met uitgesproken (levende of opgenomen) beelden en geluiden, associatieve dramaturgie, integratie van objecten, techniek en technologie. Dat wordt zichtbaar in de programmering van bijvoorbeeld de (Internationale) Keuze van de Rotterdamse Schouwburg, maar vooral ook in de activiteiten van het Productiehuis Rotterdam, de eigen productieafdeling van de schouwburg.'

(Annemie Vanackere, artistieke leiding Rotterdamse Schouwburg en Productiehuis Rotterdam)

'First it is important for me to have no constraints in the choice of medium but to ensure that relevant and hard-hitting projects would

POLITIEK